

4. Гордєєва, Є. В. Мотивація як найважливіший фактор підвищення ефективності системи управління персоналом організації Економіка та бізнес: теорія та практика. 2020. № 11-1 (69). С. 226-229.
5. Методи мотивації працівників на підприємстві URL: http://zfz.com.ua/snew_11
(дата звернення: 01.06.2022)

УДК 615.15

Цалко О.М., студентка групи 8210

Національний медичний університет імені О.О. Богомольця

Цалко Тетяна, к.е.н., доцент

Київський національний університет технологій та дизайну, м. Київ

ПРОБЛЕМИ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ГАЛУЗІ В УКРАЇНІ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ

Воєнний стан і агресивні дії по відношенню до українського народу – це шок для всіх. Страждають всі сектори економіки, відбуваються зміни до яких важко підготуватися заздалегідь або спрогнозувати завчасно. Фармацевтична галузь не виключення: зміна попиту, необхідність безперервного забезпечення ліками в страшних непередбачуваних умовах, частина територій окупована та охоплена бойовими діями, а звичні ланцюги постачань сировини та готових препаратів порушено. Це далеко не всі проблеми і виклики - багато змін в медичній сфері, структурі попиту на види медичних послуг, у виробництві ліків і виробів медичного призначення. також фармацевтична галузь як один з самих потужних роботодавців в Україні має піклуватися про співробітників та їх благополуччя, знайти способи максимально зберегти робочі місця та заробітні плати. Але дослідження показали, що все ж таки фармацевтична галузь надалі працює та розвивається в своїй сфері навіть під час воєнного стану. І доводить,

що це можливо навіть в таких нелегких умовах, маючи навіть досить немалу низку проблеми.

Біль того, фармацевтична галузь з перших днів війни стала пліч-о-пліч з усім українським народом. Так, перед українською фармацевтичною галуззю постало непросте завдання безперервно забезпечувати мирних жителів та наших захисників необхідними ліками, швидко реагувати на зміну попиту. Важливо усвідомлювати, що в будь-якій ситуації потрібно не здаватися, а йти до кінця, якщо ж це звісно безпечно для вашого життя та здоров'я. Потрібно насамперед обдумати, як уникнути проблем таких, як поставка ліків через кордон та, як їх доставляти до аптек в таких складних умовах. Тобто, важливими стають питання пошуку альтернативних логістичних шляхів, компромісів у взаємовідносинах з постачальниками, важливими стають питання адаптації методів оплати, зміни валюти оплати, існування некласичних для українських фармацевтичних підприємств засобів зберігання і отримання коштів. [2]

В перші 10 днів війни динаміка реалізації в фармацевтичній галузі звісно припала, тому у перші дні війни гостро відчувалася проблема в нестачі ліків, які значною мірою залежать від закордонних поставок, оскільки вантажі, що заходили в Україну, не страхувалися, а також через порушення логістики. Ще на початку 2022 року ринок лікарських засобів у виріс з досить непоганими темпами: +31% у січні та +45% у лютому по відношенню до минулого року. Та вже в березні розпочався спад (-11%), у квітні ринок скоротився на третину, а у травні – на 24%. Але незважаючи на досить стрімке падіння за результатами п'яти місяців 2022 року ринок за обсягами реалізації повернувся майже на рівень 2021 року (+0,38%). Це позитивна динаміка, але стабільною її не можна вважати, адже в країні продовжується війна і головний чинник зростання обсягів реалізації фармацевтичного ринку - споживач не знаходиться ні у фізичній ні в економічній безпеці. Тому на зростання показників до кінця року не маємо сподіватись. Більше того, фармацевтичний ринок загубив біля 15%

основних споживачів своєї продукції лише за рахунок 6,5 мільйонів українців, переважно жінок та дітей, що виїхали за кордон. Якщо додати окуповані і зруйновані території можна прогнозувати зниження показників до кінця року на -10%.

Поки що в Україні проблему гострого дефіциту ліків і виробів медичного призначення подолали. Більшість вітчизняних виробників увійшли до звичного режиму роботи, імпорт лікарських засобів відновлюється. Крім того, надходить багато гуманітарної допомоги. Розвивається волонтерська діяльність у напрямку забезпечення ліками. Розвивається благодійна діяльність у вітчизняних виробників ліків. Наприклад, ФК "Дарниця" вже передала безкоштовно близько 1,4 млн упаковок ліків на суму майже 120 млн грн до громадських організацій та медичних установ.

З боку держави також зроблено ряд кроків, що дозволяють забезпечити населення в важкі часи необхідними ліками. Важливо відзначити прийняття Держлікслужбою низки критично важливих рішень в оперативні терміни, таких як дозвіл на ввезення ліків до України без реєстрації, використання у виробництві готових лікарських засобів активних фармацевтичних інгредієнтів альтернативних виробників, зберігання лікарських засобів у складських приміщеннях, відомостей про які відсутні у ліцензійному реєстрі.

То ж основним завданням сьогодні є збереження фармацевтичної галузі на рівні 2021 р. Ключова можливість для фармацевтичної галузі - експорт. До повномасштабної фази війни експорту української фарми заважали іноземні регуляторні обмеження, які було вкрай важко зняти. Але сьогодні світ змінився [3], й Україна лунає на весь світ і світ нас визнає і підтримує. Віримо в найскорішу відбудову, розвиток економіки на новому світовому рівні, майбутні успішні взаємовідносини із лідерами на світовому фармацевтичному ринку.

Література

1. Кулицький С. Фармацевтична галузь і фармацевтичний ринок в Україні: стан і проблеми розвитку [Електронний ресурс] / С. Кулицький // Україна:

події, факти, коментарі. – 2019. – № 6. – С. 41–53. – Режим доступу:
<http://nbuviar.gov.ua/images/ukraine/2019/ukr6.pdf>. – Назва з екрану.

2. Цалко О.М., Цалко Т.Р. Альтернативні підходи до підвищення ефективності існуючих бізнес-процесів підприємств. *Економіка, фінанси, облік і право: аналіз тенденцій та перспектив розвитку*: збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції (Полтава, 7 грудня 2020 р.): у 3 ч. Полтава: ЦФЕНД, 2020. Ч. 1. 71 с. – С. 60–63. – Режим доступу:
http://www.economics.in.ua/2020/12/1_27.html – Назва з екрану.

3. Цалко Т. Р., Невмержицька С. М. Особливості онлайн-підприємництва в Україні. Сучасні детермінанти розвитку бізнес-процесів в Україні: матеріали виступів III Міжнародної науково практичної Інтернет-конференції (11 квітня 2019 р., м. Київ). Київ, 2019. С. 238 – 241.

4. Правові, медичні та фармацевтичні аспекти створення, реалізації і застосування лікарських засобів / За ред Т.Г. Калинюка, Б.Л. Парнавського. — Львів, 2002.

УДК 338.51

Гужва Н. В., магістр
Полтавський державний аграрний університет
Науковий керівник Березіна Л. М.,
професор кафедри економіки та міжнародних економічних відносин
Полтавський державний аграрний університет

СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ЦІНОУТВОРЕННЯМ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Для моніторингу значення ціноутворення та маркетингу як елементів системи для ефективного регулювання необхідно зробити означення поняттю
